

IJsselland

ProScoop

Gebiedsanalyse Zwolle-Noord

Postcodes 8031, 8032, 8033, 8021, 8022 en 8024

Datum: 15 juni 2020

Hoe kunt u navigeren door deze rapportage?

In de digitale versie van de rapportage kunt u gemakkelijk navigeren tussen de verschillende onderdelen. Op de volgende pagina vindt u een keuzescherf met de verschillende onderwerpen die in de rapportage zijn beschreven. Klik met uw muis op het onderdeel van uw voorkeur, om de gegevens voor het betreffende thema in te zien. Binnen een thema kunt u met onderstaande toetsen navigeren:

u gaat naar de vorige of volgende pagina van het thema.

u keert terug naar het keuzescherf met de verschillende onderwerpen.

Onderwerpen

Inleiding

Algemene kenmerken

- Aantal inwoners
- Bevolkingsontwikkeling
- Geslacht
- Leeftijdsopbouw
- 65-plussers
- Samenstelling huishoudens
- Herkomst
- Sociaal economische status
- Laaggeletterdheid

Positieve Gezondheid

Lichaamsfuncties

- Langdurige ziekte of aandoening
- Lichamelijke beperking
- Overgewicht
- Obesitas
- Wekelijks sporten
- Ervaren gezondheid
- Vraag huisarts
- Trend in huisartscontacten
- Trend in SEH-bezoeken
- V&V data

Methode

Mentaal welbevinden

- Regie over eigen leven
- Risico op angst of depressie
- Hoog risico op angst of depressie
- Emotionele eenzaamheid
- V&V data

Kwaliteit van leven

- Leefbaarheid
- Moeite met rondkomen
- Nabijheid van voorzieningen
- V&V data

Meedoen

- Vrijwilligerswerk
- Mantelzorg geven
- Sociale eenzaamheid

Dagelijks functioneren

- Mantelzorg ontvangen
- Roken
- Voldoen aan alcoholrichtlijn
- V&V data

Gesprekken met professionals

Inleiding

Voor de O&I gelden voor het project 'samenwerken in de wijk' heeft Proscop een gebiedsanalyse uitgevoerd. In de gebiedsanalyse zijn de postcodegebieden 8031, 8032, 8033, 8021, 8022 en 8024 meegenomen.

Het belang van een gebiedsanalyse

Een gebiedsanalyse geeft inzicht in de sociale en gezondheidssituatie van de inwoners in een regio. Dit inzicht helpt om goed onderbouwde keuzes te maken voor projecten of programma's. Bijvoorbeeld om in te zetten op een bepaalde doelgroep of een bepaald knelpunt dat naar voren komt uit de analyse. Een gebiedsanalyse biedt daarmee een basis om samen in gesprek te gaan en te kijken waar de prioriteiten voor de regio liggen.

Data • Dialoog • Doen

Onderdelen van de gebiedsanalyse

Een gebiedsanalyse omvat een cyclisch proces bestaande uit de onderdelen: data, dialoog en doen.

- **Data:** het verzamelen van informatie om inzicht te krijgen in (wat er speelt in) de praktijkpopulatie en de wijk
 - Kwantitatief door middel van informatie uit openbare en besloten databronnen
 - Kwalitatief door middel van interviews met verschillende betrokkenen (multidisciplinair)
- **Dialoog:** op basis van de inzichten uit de wijkanalyse worden tijdens een bijeenkomst (met bijvoorbeeld huisartsen, wijkverpleegkundigen, welzijn, gemeente en inwoners van de wijk) samen prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt.
- **Doen:** op basis van de prioriteiten voor de wijk worden keuzes maken voor effectieve en efficiënte interventies, welke worden uitgewerkt in een wijkplan en vervolgens worden uitgevoerd.

In dit geanonimiseerde rapport worden alleen de resultaten van de kwantitatieve data-analyse gepresenteerd.

Positieve Gezondheid

De resultaten van deze gebiedsanalyse worden gepresenteerd aan de hand van de dimensies van het concept Positieve Gezondheid.

Positieve gezondheid biedt een brede kijk op gezondheid. Het uitgangspunt is daarbij niet de afwezigheid van ziekten en beperkingen, maar het vermogen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en zo veel mogelijk eigen regie te voeren (bron: Institute for Positive Health). Het concept positieve gezondheid omvat een zestal dimensies:

- Lichaamsfuncties – Ik voel me gezond en fit
- Mentaal welbevinden – Ik voel me vrolijk
- Zingeving – Ik heb vertrouwen in mijn eigen toekomst
- Kwaliteit van leven – Ik geniet van mijn leven
- Meedoen – Ik heb goed contact met andere mensen
- Dagelijks leven – Ik kan goed voor mezelf zorgen

Om het gesprek te voeren over positieve gezondheid ontwikkelde Machteld Huber een gesprekshulpmiddel, ook wel 'het spinnenweb' genoemd.

Op de volgende pagina's worden de gegevens van deze gebiedsanalyse gepresenteerd aan de hand van de zes dimensies van Positieve Gezondheid. Alleen de dimensie 'zingeving' ontbreekt, omdat hierover geen openbare gegevens beschikbaar zijn. Om meer te weten te komen over zingeving kunnen professionals in gesprek gaan met inwoners.

Methode

ROS-Wijkscan

Proscop maakt voor de gebiedsanalyses gebruik van diverse bronnen. Allereerst wordt gebruik gemaakt van de ROS-Wijkscan. Hierin zijn verschillende openbare informatiebronnen gebundeld. In deze gebiedsanalyse is specifiek gebruik gemaakt van informatie van:

- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
- Leefbaarometer 2.0
- NIVEL Zorgregistraties eerste lijn

Andere openbare bronnen

In aanvulling op de ROS-Wijkscan maakt Proscop gebruik van andere openbare bronnen:

- GGD
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Regiobeeld van het RIVM
- Waar Staat Je Gemeente
- Stichting Lezen en Schrijven

De gegevens van de Gezondheidsmonitor volwassenen van GGD'en, CBS en RIVM zijn geëxtrapoleerd op basis van de bevolkingssamenstelling van het gebied (leeftijd, geslacht, herkomst, huishoudsamenstelling, opleidingsniveau, inkomen en woningtype).

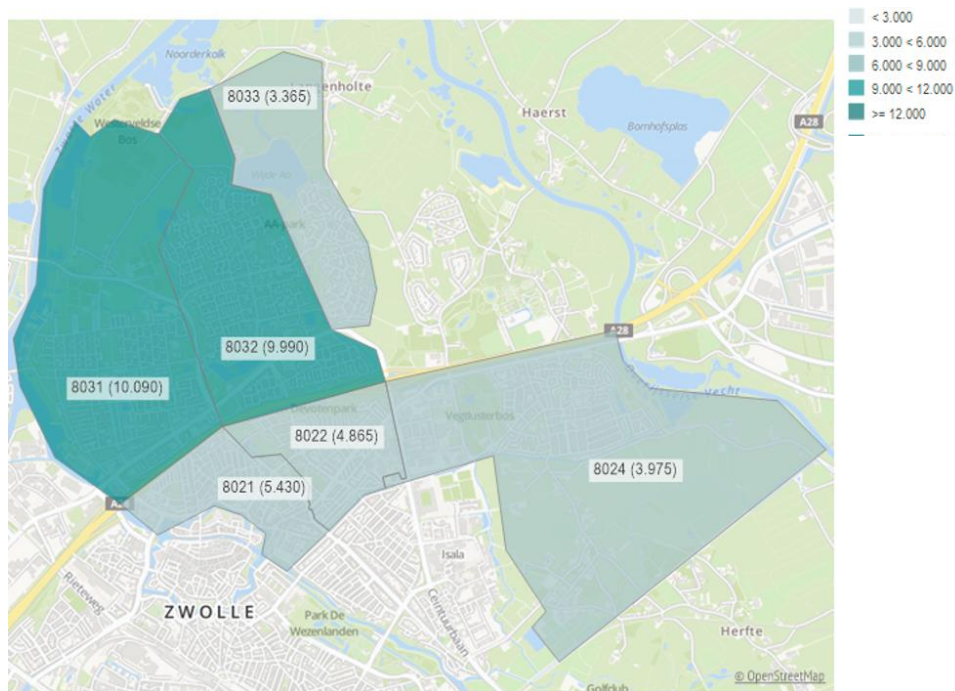
Uitleg indicatoren

In de bijlage 'uitleg indicatoren wijkanalyse' wordt voor elke indicator beschreven wat de definitie is, van welke bron het afkomstig is en uit welk jaartal de gegevens zijn.

Algemene kenmerken

Aantal inwoners

De gemeente Zwolle heeft in totaal 127.497 inwoners. In postcode 8031 wonen met 10.090 inwoners de meeste inwoners. In postcode 8033 wonen de minste mensen met 3.365 inwoners. Deze aantallen zeggen echter niks over de bevolkingsdichtheid.

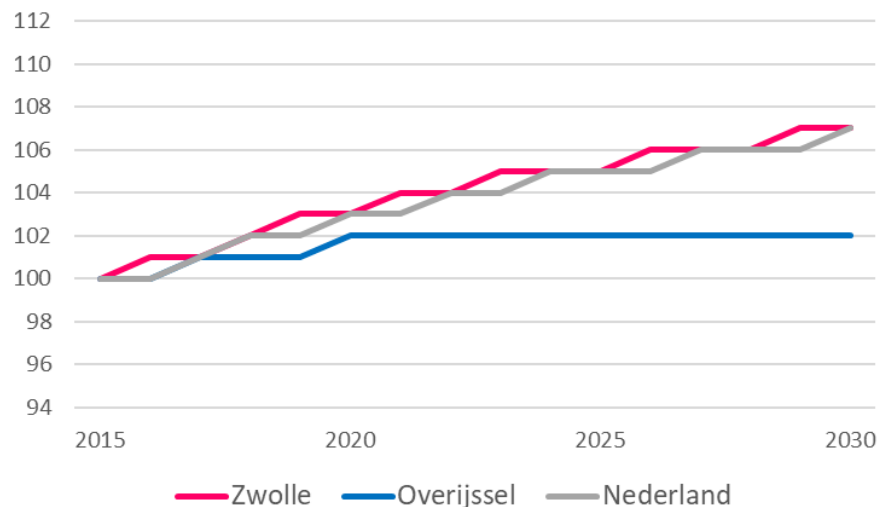

Bevolkingsontwikkeling

De grafiek rechtsonder toont de bevolkingsontwikkeling voor de gemeente Zwolle, de provincie Overijssel en Nederland, uitgaande van indexjaar 2015 zodat de cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken.

De verwachting is dat de bevolking zowel in de gemeente Zwolle als in Overijssel en in Nederland de komende jaren verder zal toenemen. De verwachte toename voor de gemeente Zwolle is 7% in 2030 ten opzichte van 2015.

Aantal inwoners per postcode (2019)

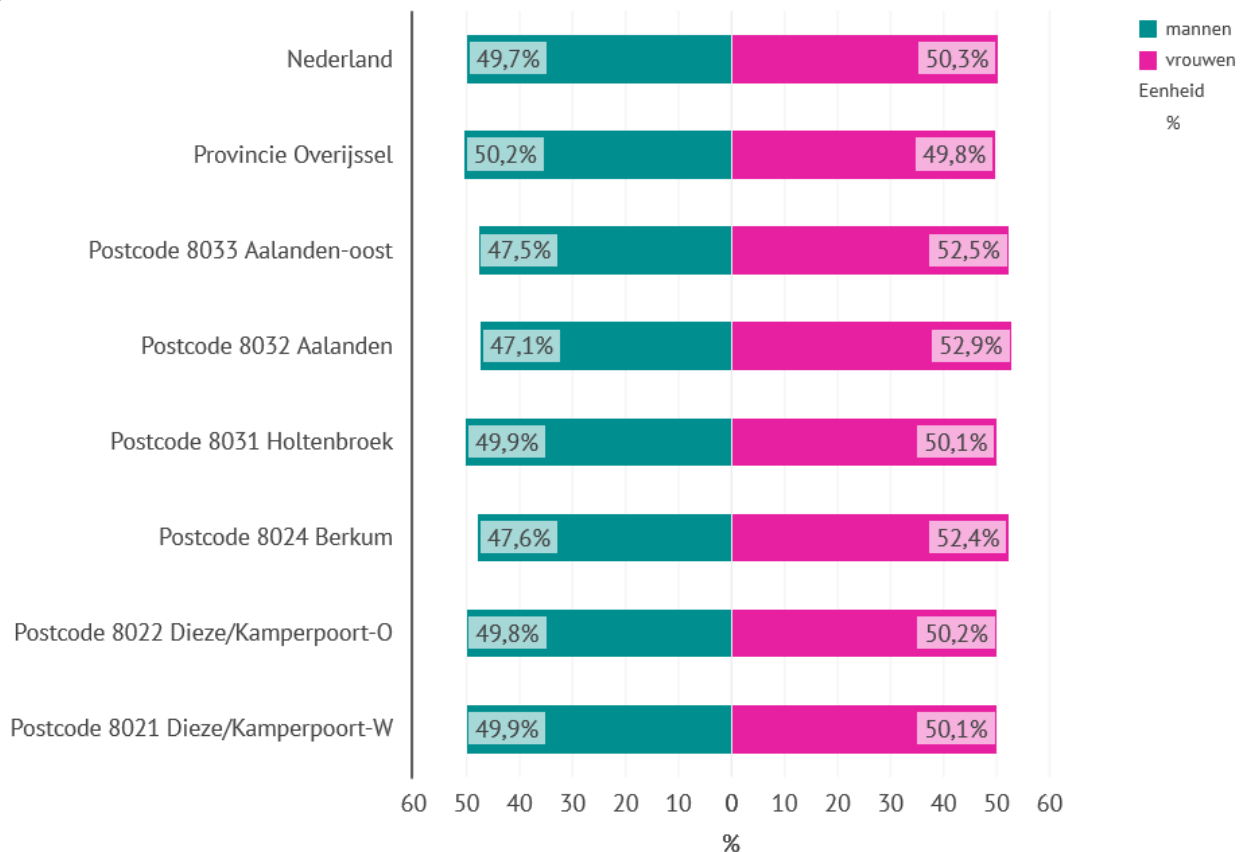

Trend in bevolkingsontwikkeling, uitgaande van indexjaar 2015

Algemene kenmerken

Geslacht

In Nederland is het aantal mannen en vrouwen ongeveer 50/50. Dit zie je ook terug voor de provincie Overijssel en de postcodegebieden 8031, 8022 en 8021. In de postcodegebieden 8033, 8032 en 8024 is te zien dat het % vrouwen hoger ligt in vergelijking met het % mannen.

Geslacht (2019)

Algemene kenmerken

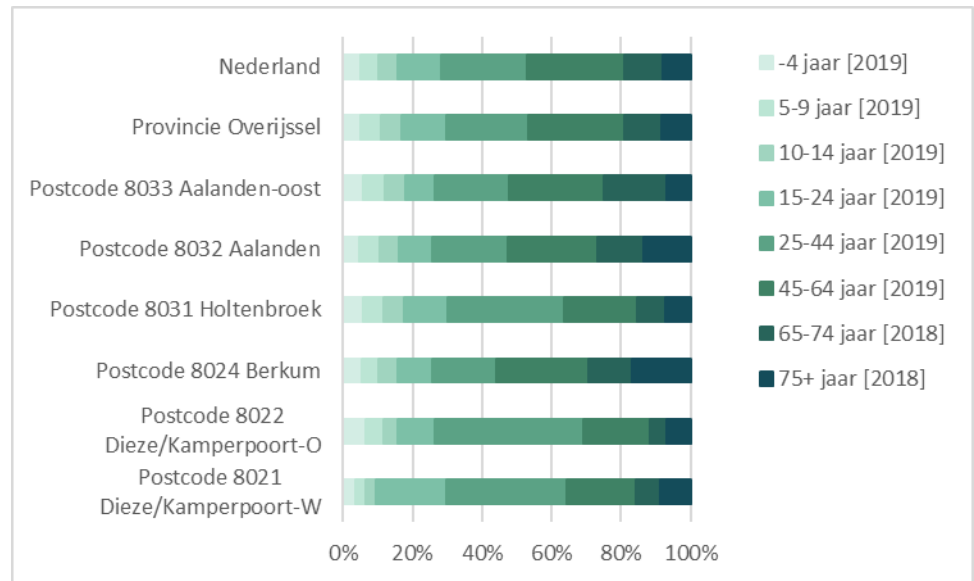
Leeftijdsopbouw

De provincie Overijssel heeft een vergelijkbare leeftijdsopbouw met Nederland. In de postcodegebieden 8024 en 8032 wonen relatief de meeste 75-plussers met 17% en 13%. In de postcodegebieden 8031, 8022 en 8021 is de populatie relatief jonger en is het grootste gedeelte jonger dan 44 jaar. Voor inwoners van de gemeente Zwolle was de gemiddelde levensverwachting, op basis van een gemiddelde over de jaren 2013-2016, 81,4 jaar. Dit ten opzichte van 81,5 jaar in Nederland.

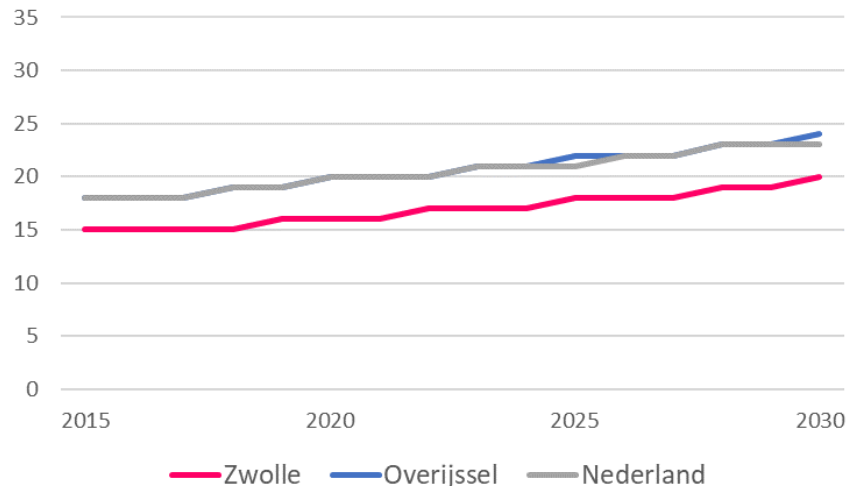
65-plussers

In de figuur rechtsonder is te zien hoe het percentage 65-plussers toeneemt in de toekomst. In 2019 was het percentage 65-plussers in de gemeente Zwolle 16%. De verwachting is dat dit percentage in 2030 is gestegen naar 20%.

Op basis van de Tilburg Frailty Indicator (TFI) was in postcode 8022 34,6% van de 65-plussers in 2019 kwetsbaar. Dit is voor de zes postcodegebieden het hoogste percentage. In Holtenbroek was in 2019 27,3% van de 65-plussers kwetsbaar. De postcode met het laagste percentage is 8033 met 17,5%. Ter vergelijking: gemiddeld is in Nederland 22,9% van de 65-plussers kwetsbaar.

Leeftijdsopbouw (2018/2019)

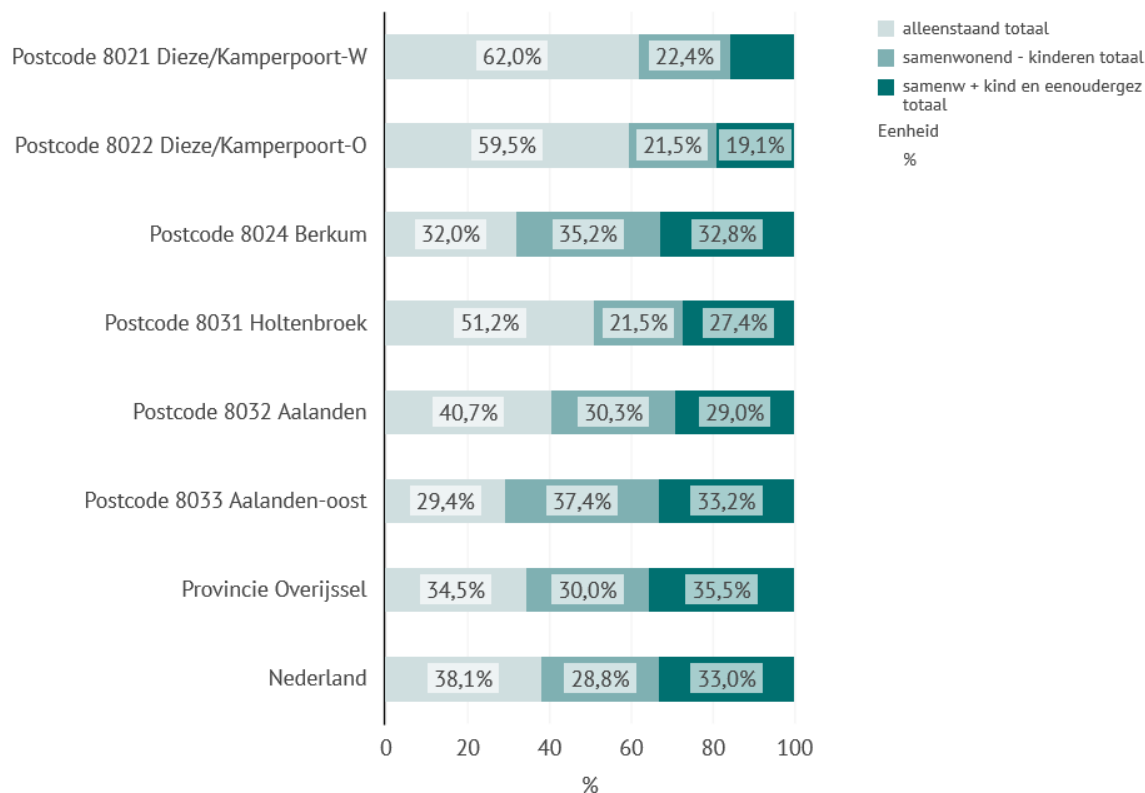

Trend in percentage 65-plussers

Algemene kenmerken

Samenstelling huishoudens

De samenstelling van een huishouden wordt bepaald door het aantal personen dat op een adres staat ingeschreven. Alleenstaand hoeft dus niet te betekenen dat mensen geen partner hebben. In de postcodegebieden 8021 en 8022 wonen relatief gezien de meeste alleenstaanden (62,0/59,5%). Ook wonen daar relatief de minste gezinnen met kinderen (15,6/19,1%).

Samenstelling van huishoudens (2018)

Algemene kenmerken

Herkomst

In het postcodegebied 8024 wonen relatief weinig allochtonen ten opzichte van de provincie Overijssel. In de overige postcodegebieden wonen relatief gezien meer allochtonen ten opzichte van de provincie Overijssel. In het postcodegebied 8031 wonen relatief de meeste allochtonen, 27,7% niet westerse en 8,7% westerse allochtonen.

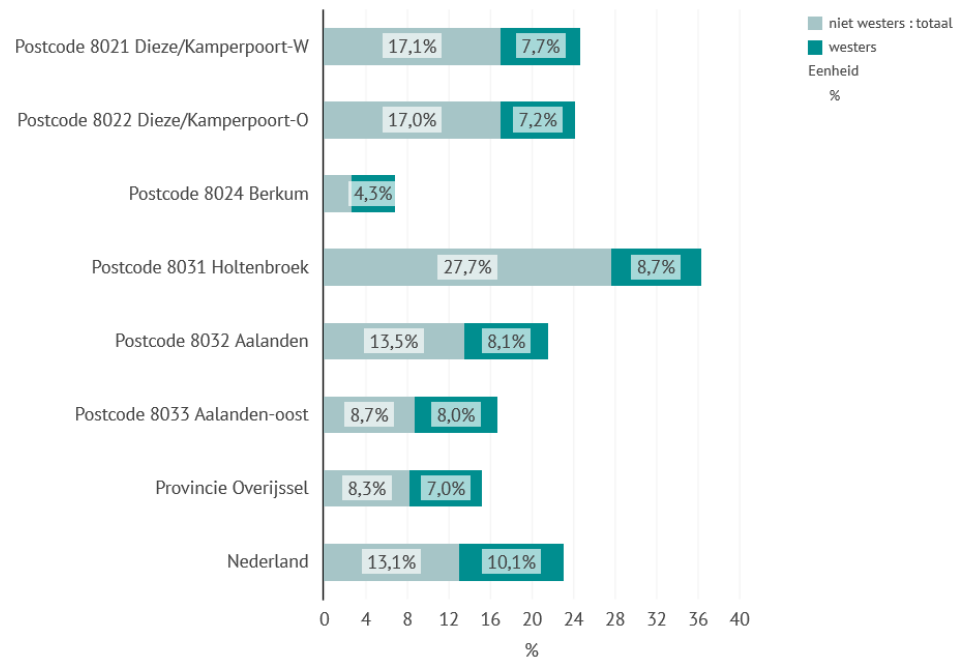
Sociaal economische status

De sociaal economische status van een wijk is afgeleid van een aantal kenmerken van de mensen die er wonen: hun opleiding, inkomen en positie op de arbeidsmarkt.

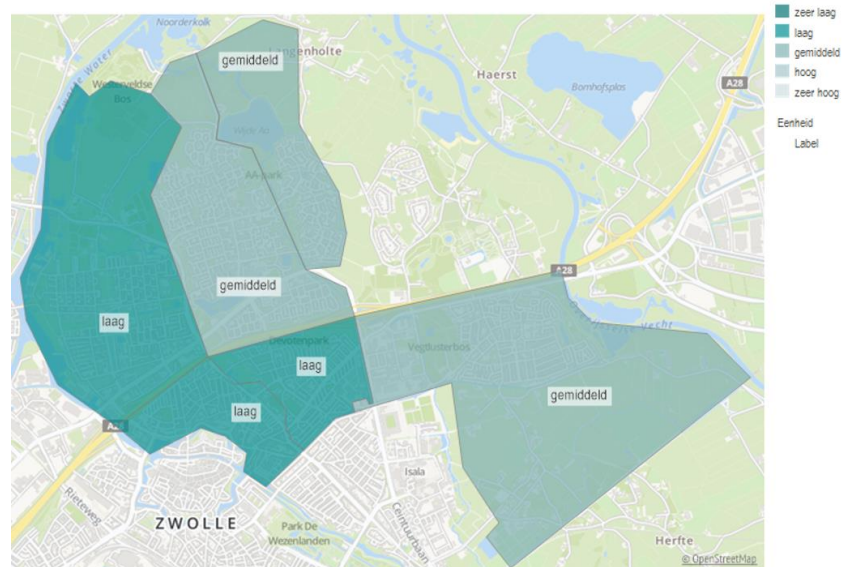
De sociaal economische status (SES) van de postcodegebieden 8024, 8032 en 8033 is gemiddeld. Van de andere postcodegebieden is laag.

Laaggeletterdheid

In de gemeente Zwolle is 8 tot 11% van de inwoners laaggeletterd (2013). Het gemiddelde percentage van Nederland is relatief hoger (11 tot 13%).

Herkomst (2018)

Sociaal economische status (2017)

Lichaamsfuncties

Wat betreft lichaamsfuncties zijn de percentages op de verschillende aspecten voor de gemeente Zwolle gelijk aan of positiever dan het gemiddelde van Nederland. In de drie wijken wonen relatief meer inwoners met een langdurige ziekte of aandoening en lichamelijke beperkingen. Overgewicht en obesitas komen relatief meer voor in Holtenbroek en Aalanden dan in Diezerpoort en de gemeente. In Holtenbroek sporten er relatief minder mensen wekelijks dan in Aalanden en Diezerpoort. Ook ervaren relatief minder mensen hun gezondheid als (zeer) goed.

	Langdurige ziekte of aandoening	Lichamelijke beperkingen	Overgewicht	Obesitas	Wekelijks sporten	Ervaren gezondheid
Holtenbroek	39%	24%	48%	16%	44%	69%
Aalanden	41%	21%	51%	15%	48%	73%
Diezerpoort	37%	20%	42%	13%	49%	72%
Gemeente Zwolle	35%	16%	45%	13%	53%	77%
Nederland	35%	16%	50%	15%	49%	75%

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

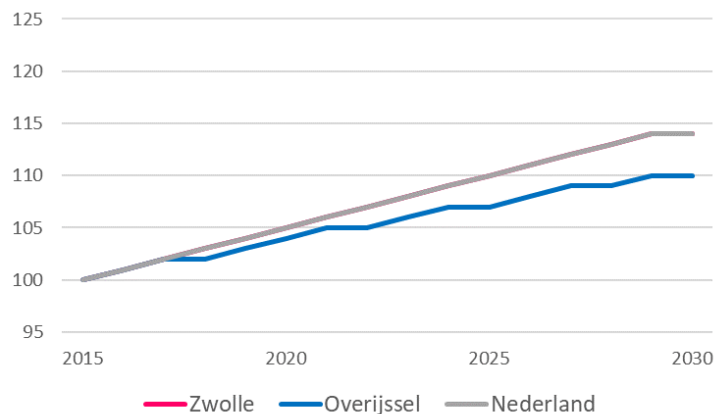
Lichaamsfuncties

Vraag huisarts

De schatting van het gemiddeld aantal huisartsenconsulten (2016) is berekend op basis van gegevens van NIVEL Zorgregistraties eerste lijn (2013). Het gemiddelde van postcode 8021 is 4,2 consulten, voor postcode 8022 is het gemiddeld 4,4, voor postcode 8024 is het gemiddelde 4,7 consulten, voor postcode 8031 is het gemiddelde 4,5, voor postcode 8032 is het gemiddelde 4,6 en voor postcode 8033 is het gemiddelde 4,3 consulten. Ter vergelijking, in de provincie Overijssel en in Nederland is het gemiddeld aantal consulten 4,2.

Trend in huisartscontacten

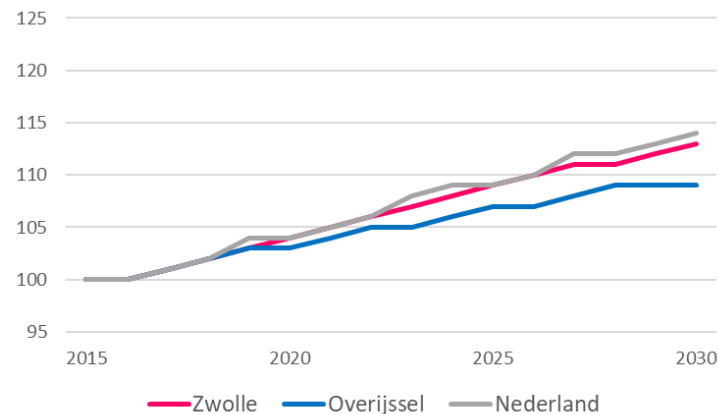
In zowel de gemeente Zwolle, de provincie Overijssel als in Nederland wordt een stijging verwacht van het aantal huisartscontacten. De grafiek toont een index met basisjaar 2015 (100%). Bij ongewijzigd beleid wordt op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen tussen 2019 en 2030 een toename van 10% verwacht van het aantal huisartscontacten in de gemeente Zwolle. Deze trend is gelijk aan die van Nederland.

Trend in huisartscontacten; index uitgaande van basisjaar 2015

Trend in SEH-bezoeken

In zowel de gemeente Zwolle, de provincie Overijssel als in Nederland wordt eveneens een stijging verwacht van het aantal SEH-bezoeken. De verwachting is dat deze stijging tussen 2019 en 2030 met 10% zal toenemen.

Trend in SEH-bezoeken; index uitgaande van basisjaar 2015

Mentaal welbevinden

Regie over het eigen leven

In de gemeente Zwolle is het geschatte percentage mensen met een matig of hoog gevoel van regie over het eigen leven 91%. Dit percentage ligt iets boven de percentages voor de drie wijken.

Emotionele eenzaamheid

Emotionele eenzaamheid wordt gedefinieerd als het ontbreken van een speciale intieme relatie/band, bijvoorbeeld het ontbreken van een partner of hartsvriend(in) (RIVM). In de gemeente Zwolle is het geschatte percentage mensen dat emotioneel eenzaam is lager dan het Nederlands gemiddelde. Voor de wijken Holtenbroek en Diezerpoort liggen deze percentages hoger en ook boven het Nederlands gemiddelde. In deze wijken geeft meer dan 1 op de 3 inwoners aan zich emotioneel eenzaam te voelen.

Risico op angststoornis of depressie

In de gemeente Zwolle is het geschatte percentage mensen met een risico op een angststoornis of depressie 45%, dit is gelijk aan het Nederlands gemiddelde. Voor Holtenbroek is dit percentage 52% en daarmee het hoogste van alle gebieden. Het geschatte percentage mensen dat een hoog risico heeft is in Diezerpoort met 11% relatief het hoogst.

	Regie over eigen leven	Risico op angst of depressie	Hoog risico op angst of depressie	Emotionele eenzaamheid
Holtenbroek	87%	52%	10%	38%
Aalanden	89%	46%	7%	30%
Diezerpoort	88%	51%	11%	36%
Gemeente Zwolle	91%	45%	7%	29%
Nederland	89%	45%	7%	32%

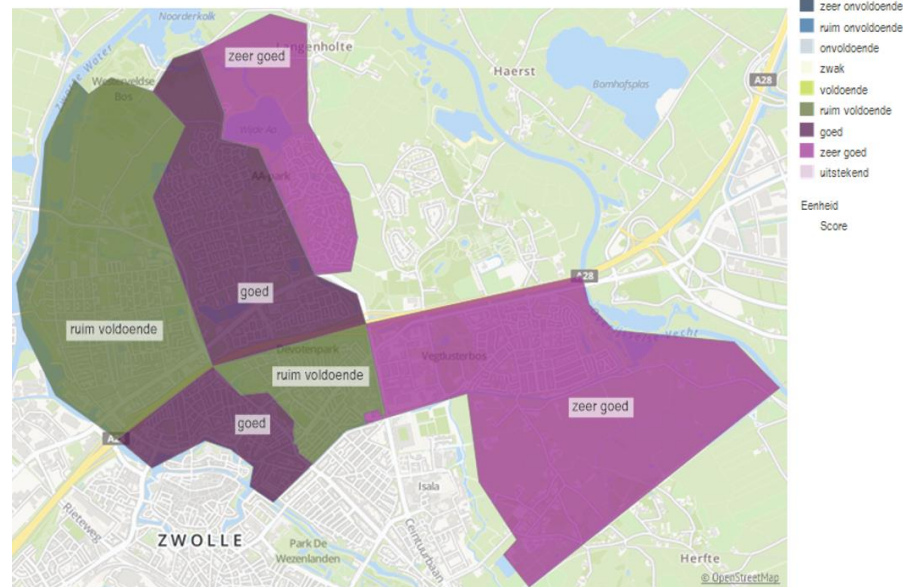
Kwaliteit van leven

Leefbaarheid

Op basis van een honderdtal objectieve indicatoren (binnen de vijf dimensies: woningen, bewoners, voorzieningen, veiligheid en fysieke omgeving) geeft de Leefbaarometer een schatting hoe de Leefbaarheid in een gebied is. Leefbaarheid wordt daarbij gedefinieerd als de mate waarin de leefomgeving aansluit bij de voorwaarden en behoeften die er door de mens aan worden gesteld (Leefbaarometer 2.0).

In postcodes 8024 en 8033 is de leefbaarheid zeer goed ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. In de postcodes 8021 en 8032 goed en in de postcodes 8022 en 8031 wordt de leefbaarheid als ruim voldoende beoordeeld.

Leefbaarheid (2018)

Moeite met rondkomen

In de gemeente Zwolle heeft naar schatting 17% moeite met rondkomen. Dit is lager dan het Nederlands gemiddelde (19%). In Holtenbroek ligt dit percentage boven het Nederlands gemiddelde en is dit het hoogst voor de drie wijken met 26%.

	Moeite met rondkomen
Holtenbroek	26%
Aalanden	17%
Diezerpoort	24%
Gemeente Zwolle	17%
Nederland	19%

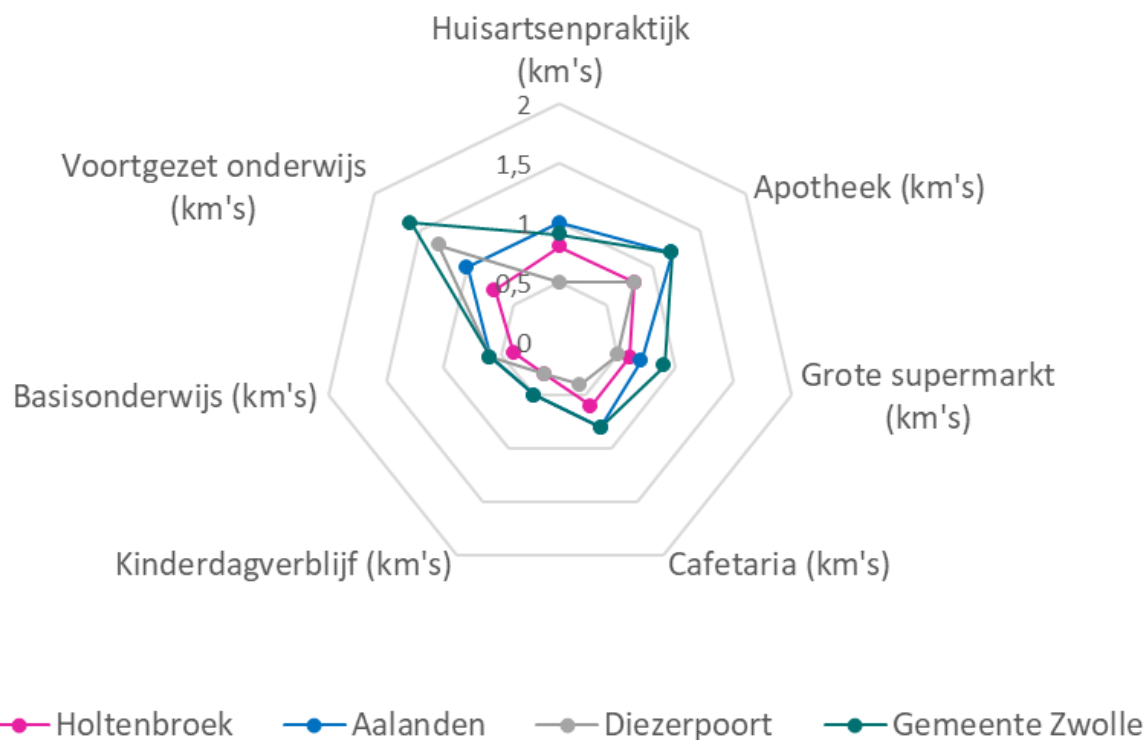
(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

Kwaliteit van leven

Nabijheid van voorzieningen

In onderstaande figuur worden voor de gebieden Holtenbroek, Aalanden, Diezerpoort en de gemeente Zwolle de afstand in kilometers tot zeven voorzieningen weergegeven. De afstanden tot deze voorzieningen verschillen per wijk. De afstanden tot het voortgezet onderwijs zijn het grootst voor de gebieden. Voor Holtenbroek en Diezerpoort zijn de voorzieningen het dichtste bij in vergelijking met de andere gebieden.

Nabijheid van voorzieningen in kilometers (2016)

Meedoen

Vrijwilligerswerk

In de gemeente Zwolle doen relatief veel inwoners vrijwilligerswerk, naar schatting 35% ten opzichte van 29% in Nederland. Het geschatte percentage inwoners dat in Holtenbroek en Diezerpoort aan vrijwilligerswerk doet ligt rond het Nederlands gemiddelde.

Sociale eenzaamheid

Sociale eenzaamheid wordt gedefinieerd als het ontbreken van een ondersteunend netwerk/ondersteunende contacten (RIVM). In de gemeente Zwolle is het geschatte percentage mensen dat sociaal eenzaam is relatief lager (40%) in vergelijking met Nederland (44%). Echter dit percentage ligt hoger voor de drie wijken en in Holtenbroek ervaart naar schatting bijna 1 op de 2 inwoners sociale eenzaamheid.

	Vrijwilligerswerk	Mantelzorg geven	Sociale eenzaamheid
Holtenbroek	28%	12%	47%
Aalanden	33%	16%	43%
Diezerpoort	29%	11%	43%
Gemeente Zwolle	35%	14%	40%
Nederland	29%	14%	44%

Mantelzorg geven

Bij deze indicator gaat het om iemand die minimaal 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden mantelzorg verleent (RIVM). Het percentage inwoners dat mantelzorg geeft is voor de gemeente Zwolle (14%) gelijk aan het Nederlands gemiddelde. De cijfers over het ontvangen van mantelzorg worden weergegeven op de volgende pagina.

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

Dagelijks functioneren

Mantelzorg ontvangen (65+)

Het percentage 65-plussers dat mantelzorg ontvangt is in de gemeente Zwolle (17%) iets hoger dan in Nederland (15%). In Diezerpoort ontvangen percentueel gezien de meeste 65-plussers mantelzorg.

De cijfers over het geven van mantelzorg worden weergegeven op de vorige pagina.

Voldoet aan alcoholrichtlijn

Met 'voldoet aan alcoholrichtlijn' wordt bedoeld: het percentage personen van 19 jaar en ouder dat geen of maximaal één glas alcohol per dag drinkt (RIVM). De gepresenteerde cijfers geven geen inzicht in incidenteel alcoholgebruik en hoeveel er gedronken wordt.

In de Gemeente Zwolle houdt naar schatting 39% van de inwoners zich aan de alcoholrichtlijn. In Holtenbroek (45%) voldoen percentueel de meeste mensen aan de alcoholrichtlijn.

Roken

In de gemeente Zwolle rookt naar schatting 22%. Dit is gelijk aan het Nederlands gemiddelde. In Diezerpoort is dit percentage. Daar rookt 30% van de inwoners (19+).

	Mantelzorg ontvangen (65+)	Roken	Voldoet aan alcoholrichtlijn
Holtenbroek	22%	28%	45%
Aalanden	16%	21%	44%
Diezerpoort	23%	30%	39%
Gemeente Zwolle	17%	22%	39%
Nederland	15%	22%	41%

(Geëxtrapoleerd op basis van de Gezondheidsmonitor volwassenen 2016 van GGD'en, CBS en RIVM)

voor duurzame samenwerking in zorg en welzijn

Naam auteur: Janiek Hanken

Functie: adviseur

Telefoonnummer: 06 – 16 11 32 21

E-mailadres: janiek.hanken@procoop.nl